

Entitats en temps de la COVID-19: Més enllà del repte pressupostari

Avançament de resultats

www.elpanoramic.org

Un projecte promogut per:

Amb el suport de:

Autoria: Hungria Panadero i Eloi Sendrós – Fundació Ferrer i Guàrdia (FFG)

Disseny Metodològic: Observatori del Tercer Sector (OTS)

Maquetació: Fundació Pere Tarrés (FPT)

Comissió Assessora: Carles Viñas - Coordinació – Consell d'Associacions de Barcelona (CAB), Cintia Guerrero (OTS), Hungria Panadero, Eloi Sendrós (FFG), David Lozano (FPT)

Edició: Juny 2020

ÍNDEX

1. Presentació.....	4
1.1. El Panoràmic	5
1.2. Avançament dels resultats.....	6
2. L'afectació de la situació de confinament en el finançament de l'associacionisme català.....	8
2.1. Els efectes sobre les fonts de finançament pròpies	9
2.2. Els efectes sobre les fonts de finançament públiques.....	10
2.3. La heterogeneïtat dels efectes en el teixit associatiu català	12
Efectes segons el tipus d'activitat realitzada.....	12
Efectes segons l'àmbit d'actuació.....	13
3. Les oportunitats de context i la resposta del moviment associatiu	15
3.1. Temps per a la reflexió estratègica.....	16
3.2. Les entitats, una peça fonamental en l'atenció a les persones i les xarxes de suport.....	16
3.3. Les persones, el gran actiu de les entitats.....	17
3.4. La potenciació del valor de les entitats de segon nivell.....	18
Annexos.....	19

1. Presentació

1.1. El Panoràmic

El Panoràmic és una recerca impulsada pel Consell d'Associacions de Barcelona, en col·laboració amb l'Observatori del Tercer Sector, la Fundació Francesc Ferrer i Guardia, i la Fundació Pere Tarrés.

El Panoràmic té l'objectiu de produir coneixement de qualitat sobre el teixit no lucratiu de Catalunya, generant dades sobre la seva situació i evolució, esdevenint una eina per a la millora i l'enfortiment del món de les entitats no lucratives.

Des del primer estudi quantitatiu realitzat l'any 2014, el Panoràmic ha crescut fins a obtenir la participació de més de 2.300 entitats catalanes en el qüestionari de 2017. Les diferents edicions ens han permès definir i quantificar la realitat del teixit no lucratiu a Catalunya. A partir de la cinquena edició, realitzada l'any 2018, s'impulsà el primer estudi qualitatiu del Panoràmic centrat en la **Base social i participació a les entitats no lucratives de Catalunya**. Seguint amb la inèrcia generada en la darrera edició, l'estudi qualitatiu d'enguany es focalitza en la gestió de l'economia de les associacions catalanes.

Univers d'estudi

En aquesta edició s'han realitzat 9 entrevistes grupals en línia¹ amb la participació de fins a 60 associacions catalanes, a les quals, des de l'equip del Panoràmic, agraïm la seva participació i col·laboració en el projecte i també la implicació de l'ajuntament de Mataró, l'ajuntament de Lleida, l'ajuntament de Reus, l'ajuntament de Vilafranca del Penedès, l'ajuntament de Santa Perpètua de la Mogoda i del Consorci d'Acció Social de la Garrotxa.

L'univers d'estudi està format per associacions de base que presenten un pressupost de fins a 15.000 € bruts anuals. En la selecció de la mostra també s'ha tingut en compte criteris de distribució territorial, tipologia d'organització, àmbit d'actuació, principals fonts de finançament i afiliació a organitzacions de 2n nivell. S'han realitzat dos grups de contrast: un d'organitzacions de segon nivell o superiors, i un altre d'associacions amb un pressupost anual brut superior als 25.000 €.

1.2. Avançament dels resultats

Durant el març i l'abril de 2020 ens hem trobat amb una situació d'excepcionalitat derivada de la pandèmia de la COVID-19 i de l'inici d'un període de crisi econòmica i social incert. El teixit associatiu no ha estat aliè a aquesta conjuntura excepcional i a les conseqüències que se'n desprenen a curt, mitjà i llarg termini.

- ✓ **Noves normatives per a la realització d'activitats.**
- ✓ **Alteracions en les fonts de finançament i els ingressos percebuts.**
- ✓ **Canvis en les lògiques i processos subvencionals.**
- ✓ **Tensions en la tresoreria.**

Aquesta conjuntura s'ha presentat durant el desenvolupament del treball de camp de la recerca, quelcom que tot i les dificultats generades, s'ha pres com una oportunitat per incorporar, entre els diferents temes focalitzats, una mirada als efectes de la COVID-19 sobre l'economia del teixit associatiu català, així com la seva resposta.

En aquest informe es presenta l'avançament dels resultats del Panoràmic de l'edició d'enguany, centrat en l'exposició dels efectes del confinament sobre l'economia de les associacions catalanes.

En el primer apartat es presenta una mirada sobre les principals afectacions que les entitats participants han percebut de manera generalitzada sobre la seva economia, especialment sobre les fonts de finançament.

---

¹ Entrevistes grupals realitzades: **21/04** municipis < 50.000 hab. i pressupost < 15.000€: Vilafranca del Penedès; **23/04** municipis < 50.000 hab. i pressupost < 15.000€: La Garrotxa; **24/04** federacions catalanes, *grup contrast*; **27/04** municipis < 50.000 hab. i pressupost < 15.000€: Vallès Occidental; **27/04**, Municipi > 50.000 hab. i pressupost < 15.000€: Reus; **27/04** municipi > 50.000 hab. i pressupost < 15.000€: Mataró; **28/04** municipi > 50.000 hab. i pressupost < 15.000€: Lleida; **28/04** municipi > 1 milió hab. i pressupost < 15.000€: Barcelona; **29/04** municipi > 1 milió hab. i pressupost > 25.000€: Barcelona, *grup contrast*.

- ✓ **Fons de finançament pròpies.** Vinculades a l'activitat de l'entitat, i afectades per l'aturada.
- ✓ **Fons de finançament públiques.** Condicionades per la suspensió de terminis administratius i l'afectació en el calendari de subvencions.

En el mateix apartat s'aprofundeix en algunes de les particularitats que han condicionat la manera amb què les associacions han percebut els efectes de la COVID-19 sobre la seva economia, com ara el tipus d'activitat que realitzen o l'àmbit d'actuació.

En el segon apartat es presenten les diverses actuacions que les associacions participants han generat com a resposta a la conjuntura sobrevinguda. Entre aquestes es destaca:

- ✓ La **resiliència** del teixit associatiu.
- ✓ La importància de la seva **base social**.
- ✓ Les potencialitats i impuls del **treball transversal**.
- ✓ La resposta de les **entitats de segon nivell**.

2. L'AFECTACIÓ DE LA SITUACIÓ DE CONFINAMENT EN EL FINANÇAMENT DE L'ASSOCIACIONISME CATALÀ

La situació generada en el marc de la pandèmia de la COVID-19 ha afectat de manera inevitable a les associacions de Catalunya, la recerca realitzada ha pogut identificar alguns elements transversals.

Les associacions participants presenten de manera generalitzada un relat compartit d'incertesa en relació amb la situació, la seva evolució i el futur de l'associació.

Algunes de les associacions participants expressen cert desconcert a l'intentar valorar els impactes de la situació sobre l'entitat. El principal factor vinculat a la incertesa té a veure amb la temporització, els termes i les condicions amb les que es recuperarà l'activitat i la vida pública, donat el caràcter presencial de l'activitat.

L'aturada de l'activitat i les previsible condicions de recuperació de la vida pública, donat el caràcter presencial de la majoria d'activitats de les entitats (serveis, esdeveniments, trobades, iniciatives, etc.), no és una qüestió solament vinculada a les dificultats amb les quals les associacions s'hauran d'enfrontar en l'adaptació i realització de les seves activitats (en termes de seguretat i prevenció), sinó que també està relacionada amb l'afectació en les fonts de finançament.

Les principals fonts de finançament afectades són les fonts de finançament pròpies i les fonts de finançament públiques; que representen respectivament un 60% i un 32% del volum total dels ingressos de les entitats catalanes ([Panoràmic 2017](#)). Si bé les fonts de finançament privades també s'han vist afectades, aquestes consisteixen en un tipus de finançament al qual les associacions solen recórrer per a activitats concretes o extraordinàries (col·laboracions i/o patrocinis), de manera que ha estat un àmbit poc destacat per part de les associacions participants.

Principals fonts de finançament afectades

Fonts de finançament pròpies

- Representen un **60%** del total d'ingressos de les entitats catalanes

Fonts de finançament públiques

- Representen un **32%** del volum total dels ingressos de les entitats catalanes

2.1. Els efectes sobre les fonts de finançament pròpies

Aquest tipus d'ingressos provenen de diverses fonts de finançament, com ara les quotes de les persones associades; la monetització d'activitats (quotes per a serveis, inscripcions a cursos, tallers, etc.); la realització d'esdeveniments; la venda de productes (festivitats o marxandatge), entre d'altres. Els ingressos generats mitjançant recursos propis són la principal font d'ingressos de les associacions de Catalunya, i

l'aturada de l'activitat així com les limitacions en una possible reprogramació a curt termini en aquest context, condicionen molt negativament l'economia de les entitats.

En aquest context hem de destacar la importància del calendari de moltes d'aquestes activitats, que s'intensifiquen justament en els mesos de primavera i estiu, és a dir en el segon i tercer trimestre de l'any, període en què l'afectació de la pandèmia ha estat més destacat. Aquest condicionant s'intensifica per aquelles associacions on la generació d'ingressos propis es relaciona amb la realització d'una única gran activitat o esdeveniment.

Les quotes són una de les fonts de finançament propi que també s'ha vist condicionada de maneres més diverses, sobretot entre les entitats que les han cobrat durant el primer trimestre de l'any i les entitats que encara no havien realitzat el cobrament o aquelles que ho realitzen de forma fraccionada.

Entre les que **s'havia generat el cobrament**:

- ❖ Debat entorn la **reducció o retorn d'aquestes quotes** per aquelles activitats que no s'han pogut o no es puguin executar.

Entre les associacions que **no s'ha generat el cobrament**:

- ❖ Es potencien **mesures de flexibilització** de les quotes aplicant la seva suspensió fins a la represa de l'activitat
- ❖ Aplicació de **mesures similars per a persones sòcies** agreujades per les conseqüències econòmiques de la pandèmia.

Les entitats valoren molt positivament la resposta econòmica d'aquelles persones sòcies que mantenen les quotes a l'entitat com a mostra de suport, destacant el paper de la base social en la supervivència econòmica de les associacions.

2.2. Els efectes sobre les fonts de finançament públiques

En el marc de l'acció subvencional s'han donat diferents situacions que es relacionen amb la suspensió de terminis administratius en relació amb diferents Decrets vinculats a l'Estat l'alarma.

En relació als projectes finançats per les administracions, les entitats han presentat dificultats per a l'execució d'algunes de les activitats en situació de confinament. Tot i que moltes de les activitats s'han pogut reformular, hi ha d'altres que no s'han pogut realitzar.

Aquelles projectes que es vinculen amb el nombre d'actuacions, sobretot d'atenció directa, s'han reduït en molts casos, fet pel qual es considera que podria suposar una

reducció dels ingressos. Les entitats participants consideren que en aquest context caldria adoptar, tal i com estan fent algunes administracions, mesures de flexibilització en els criteris de justificació de les subvencions. En relació amb aquest tema, un altre dels punts destacats té a veure amb el model de pagament de les subvencions, que es produeix en la majoria dels casos un cop justificat el projecte. En aquest context, les associacions fan les següents propostes:

- ✓ **Mesures de flexibilització en els criteris de justificació de les subvencions.**
- ✓ **Avançament del pagament del finançament dels projectes.**
- ✓ **Definició el calendari de subvencions d'aquest 2020.**

Algunes associacions participants assenyalen que l'avançament del pagament del finançament dels projectes (bestreta) facilitaria les tensions de tresoreria; ja que haver-la cobrat facilita el desenvolupament i/o adaptació de les actuacions i projectes, sobretot en aquest context. Aquests però, no són elements específics de la conjuntura actual, sinó que responen a dificultats de les entitats no lucratives amb relació als condicionants i característiques del finançament públic. De totes maneres, el context de la Covid-19 ha amplificat els efectes d'aquestes sobre el teixit associatiu, especialment pel que fa als calendaris i la modificació dels processos.

Efectes sobre les fonts de finançament

Limitacions en la reprogramació	Tensions de tresoreria	Cobrament de quotes	Dificultat de fer activitats
<ul style="list-style-type: none"> • Condiciona l'economia de l'entitat	<ul style="list-style-type: none"> • Provocat per l'avançament de pagaments	<ul style="list-style-type: none"> • Afectat per les múltiples formes de cobrament	<ul style="list-style-type: none"> • En projectes finançats per administracions

Es presenten molts reptes vinculats a la conjuntura en aquest àmbit, però les entitats consideren essencial que les diferents administracions públiques defineixin el calendari de subvencions d'aquest 2020. En aquest les associacions participants expressen incerteses respecte a la previsió de cara al proper 2021: quins seran els àmbits prioritzats en l'acció subvencional de les diferents Administracions públiques? Quins seran els recursos que s'hi destinaran? Finalment, pel que fa a les fonts de finançament públiques, les entitats participants també consideren que cal impulsar "noves" fórmules basades en convenis, que permetin dotar d'una continuïtat als projectes.

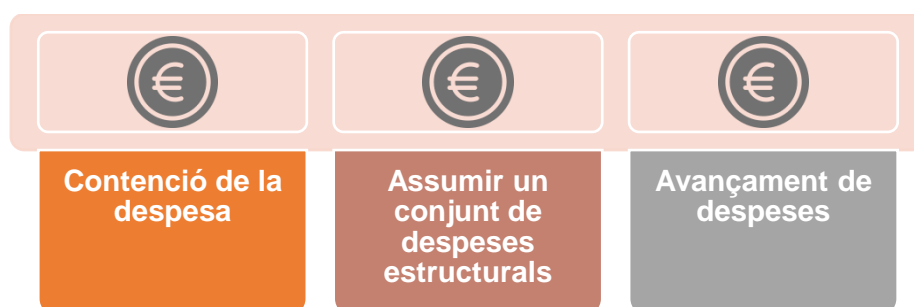
2.3. L'heterogeneïtat dels efectes en el teixit associatiu català

S'estima que el teixit associatiu català compta amb entre 23.000 i 25.000 entitats actives, segons el **Panoràmic 2017**. Una de les seves principals característiques és la seva heterogeneïtat, diversitat d'objectius, trajectòries i models organitzatius que són possibles gràcies a la implicació de la ciutadania. Aquesta diversitat condiona la forma i la intensitat amb què s'han percebut les afectacions derivades de la conjuntura segons l'àmbit d'actuació, la tipologia d'activitat que realitzen, el règim de tinença de la seu de l'entitat, el pressupost de l'entitat, les despeses estructurals i el personal tècnic remunerat, o el percentatge de finançament públic, entre d'altres.

Efectes segons el tipus d'activitat

Per a algunes associacions, aturar l'activitat s'ha traduït en contenció de la despesa, i per tant l'afectació en el pressupost ha estat reduït. Aquest fet es relaciona amb les diverses situacions en les quals la despesa està circumscrita a l'activitat, ja sigui degut al fet que es pot suspendre l'activitat sense implicar despeses per a l'entitat, o perquè es tracta de treball a partir d'activitats i projectes autosuficients; i, en el seu conjunt, perquè no han d'assumir cap despesa estructural.

Efectes de l'aturada de l'activitat

Per altra banda, trobem entitats que han d'assumir un conjunt de despeses estructurals com ara el lloguer o el manteniment d'un local, el pagament d'impostos, les retribucions a personal remunerat, etc. La disminució dels ingressos posa en risc la supervivència de les associacions que es troben en aquesta situació. Tal com s'ha pogut identificar en el grup de contrast, aquesta situació presenta efectes més agreujats en aquelles associacions amb pressupostos més elevats (+ 25.000€), que presenten despeses estructurals fixes associades a un espai, així com a personal remunerat.

Ahora, trobem associacions que tot i la suspensió de l'activitat i l'absència de despeses fixes, experimenten tensió a la tresoreria degut al fet que l'avançament del pagament d'algunes de les despeses associades a les activitats programades i no realitzades (material promocional, assegurances, bestretes en contractacions, etc.). Casos similars es presenten en les d'entitats que han realitzat una inversió a principis d'any amb una previsió que s'ha vist afectada per la conjuntura.

Efectes segons l'àmbit d'actuació

L'àmbit d'actuació és una variable central en tant que implica diferents formes d'organitzar-se i de treballar, de relacionar-se amb l'entorn i amb la base social, amb el tipus d'activitats que es realitzen, etc.

Diverses associacions de drets civils, així com comunitàries i veïnals, han experimentat una intensificació de la seva activitat, esdevenint un pilar fonamental en l'articulació d'actuacions per donar resposta la situació de poblacions més vulnerables i afectades per la crisi de la COVID-19: xarxes de suport, bancs d'aliments, punts d'informació, línies telefòniques, caixes de resistència, etc.

En l'àmbit de l'acció social hem pogut observar associacions que han mantingut la seva activitat – inclús que l'han vist intensificada –, en tant que serveis essencials; mentre que n'hi ha hagut d'altres que han hagut d'aturar per complet, donades les dificultats de garantir condicions de seguretat per la manca de recursos de protecció.

Tant les associacions que han pogut mantenir l'activitat com les que no, han realitzat un esforç pressupostari per adaptar l'activitat a la situació; especialment pel que fa a l'adquisició de material per treballar online, habilitar línies telefòniques per fer assistència i suport, etc.

Pel que fa a l'àmbit de l'educació i la joventut, les associacions participants de lleure educatiu han pogut afrontar l'aturada de l'activitat sense tensió en la seva tresoreria, ja que en l'aturar l'activitat han contingut la despesa. Cal esmentar que els seus ingressos es configuren en la seva majoria per les quotes associatives i es projecta que es destinaran a la realització d'activitats quan la situació ho permeti.

Les associacions esportives participants es troben amb què han hagut d'assumir unes despeses bàsiques per iniciar l'activitat i la temporada: uniformes, material d'entrenament, quotes a les federacions esportives per poder competir, lloguer d'espais per a la pràctica esportiva, contractació d'assegurances, nòmines, etc.

Efectes segons l'àmbit d'actuació

Comunitari

- Increment de l'activitat

Acció Social

- Manteniment de l'activitat

Joventut i educació

- Aturada de l'activitat sense despesa

Esportiu

- Despeses bàsiques fetes a inici de temporada

Cultural

- Dependrà de com i quan es retorna a l'activitat

Les entitats d'activitat econòmica participants en la recerca presenten moltes de les seves dificultats de sosteniment, donat que la seva base social són comerços i negocis. Tot i que en aquesta conjuntura, el paper d'aquestes associacions, s'ha reforçat a través de les actuacions de suport i acompanyament a les persones associades, i mitjançant l'adaptació de les partides pressupostàries com per exemple, a través del reforç de campanyes de foment del comerç local.

Finalment, dins l'àmbit de la cultura, la majoria d'associacions participants presenten una visió condicionada per la incertesa amb relació als terminis i els termes de recuperació de l'activitat i la vida pública. La impossibilitat de previsió en la programació i en el calendari de les activitats afecta la seva organització que, en moltes ocasions, es relaciona amb la gestió amb d'altres agents. Es considera que la previsió és important per al desplegament de les seves activitats: reserva espais, infraestructures, contractacions, esdeveniments, etc.

Les associacions culturals participants es mostren amatents de les normatives i regulacions, així com de la informació proporcionada per les diferents administracions, i en alguns casos treballen en futuribles escenaris, desenvolupant diversos plans d'actuació.

3. LES OPORTUNITATS DE CONTEXT I LA RESPOSTA DEL MOVIMENT ASSOCIATIU

L'adaptabilitat del teixit associatiu als canvis és un tret reconegut pels diferents agents socials, que aporta valor afegit al treball de les entitats. En aquest context, han emergit algunes de les característiques:

- ✓ Ràpida **capacitat de reacció** i innovació en l'adaptació.
- ✓ Gran resiliència i reforç de la **flexibilitat**.

Algunes de les organitzacions no oblidem les conseqüències que es van presentar, ni per a la societat ni per a les mateixes entitats, derivades de la primera crisi d'aquest s. XXI. Les federacions participants presenten una mirada panoràmica, retrospectiva i comparativa, i assenyalen que un sector del teixit associatiu encara està realitzant encaixos per pal·liar les conseqüències en la gestió després d'aquests anys. Les entitats participants amb més estructura i pressupost consideren que els aprenentatges d'aquesta primera crisi facilitaràn la gestió de la incertesa en el context actual.

3.1. Temps per a la reflexió estratègica

Són moltes les entitats que en aquests dos mesos han intensificat les actuacions vinculades al treball organitzatiu intern i la reflexió estratègica. El desplegament d'aquestes actuacions tant necessàries per a les entitats va vinculat molts cops a la manca de disponibilitat i de limitacions en la projecció de reserva en les agendes i en el calendari de la pròpia entitat. Així, per algunes entitats s'ha donat una conjuntura excepcional que ha estat aprofitada per impulsar un treball reflexiu i organitzatiu de caràcter estratègic vers noves formes d'actuar.

- ✓ Detecció de **noves oportunitats** a l'entorn.
- ✓ Millora de la **gestió interna**.
- ✓ Recuperar debats vinculats la **dinàmica econòmica de l'associació**, com ara el pas cap a la banca ètica, o cap a una major autonomia i independència respecte del finançament públic.
- ✓ Mirada cap a **noves possibilitats de finançament**.

3.2. Les entitats, una peça fonamental en l'atenció a les persones i les xarxes de suport

Moltes de les entitats d'arreu del territori català han donat continuïtat als seus projectes i activitats durant aquest període. Algunes entitats han considerat molt important seguir prestant activitat amb l'objectiu de donar visibilitat a la seva presència, dissenyant estratègies de comunicació interna i externa. Altres han reduït o aturat els serveis i activitats. I han estat moltes les entitats que, amb una gran capacitat d'adaptació i flexibilitat, han reformulat els seus projectes; sobretot a través de la potenciació de les

TIC i adaptació de metodologies, per poder continuar realitzant tallers, mentories, atenció a les persones usuàries, etc.

Hi ha alguns sectors d'entitats que han incrementat molt intensament les activitats. Aquestes sobretot són les entitats d'acció social, drets civils i les comunitàries i veïnals, que han estat una de les peces clau de l'atenció en primera línia per fer front a les conseqüències de la pandèmia. Hem de recordar que en el seu conjunt aquestes entitats representen el 35% de les entitats de Catalunya, 8.400 entitats ([Panoràmic 2017](#)).

Cal destacar la importància de les xarxes veïnals de col·laboració i suport mutu ràpidament articulades, que han donat resposta a les dificultats econòmiques i socials derivades de la crisi de la COVID-19.

L'aportació de l'experiència i la xarxa comunitària d'aquestes associacions ha potenciat el contacte i les aliances entre administració, tercer sector, societat civil i agents privats. Es considera que la conjuntura ha estat propícia per a promoure o intensificar les actuacions per potenciar les oportunitats que es desprenen del treball en xarxa, no només amb altres associacions de base i del seu entorn immediat, sinó també revaloritzant el paper de les federacions. En el cas de les federacions participants destaquen les potencialitats del context que s'ha generat amb l'articulació d'aquestes xarxes de treball.

3.3. Les persones, el gran actiu de les entitats

Tot i que els ingressos són un factor que condiciona el desenvolupament de l'activitat diària, les entitats demostren que la capacitat transformadora no depèn exclusivament dels diners. Les persones són el bé més preuat de les entitats, ja que amb el seu temps i la seva implicació en fan possible el funcionament diari. Aquestes persones, que en conjunt formen la base social de l'organització, poden ser associades, voluntàries, remunerades, col·laboradores, participants a les activitats que es desenvolupen, etc. Depèn, en part, del que cada organització consideri en funció de la seva missió, del seu model organitzatiu i de les vies de participació que estableixi. A

Catalunya les associacions i els clubs esportius sumen un total de 1.550.000² persones associades.

En aquest context, les associacions catalanes han treballat per tal que l'afectació en els equips remunerats fos mínima, tot i que en molts casos s'ha hagut d'estructurar els equips o acollir-se a ERTOS. Entre les entitats participants, la tensió econòmica generada pel personal remunerat ha estat quelcom que ha afectat especialment a les associacions esportives, així com a les associacions del grup de control amb un pressupost superior als 25.000 € anuals.

Les associacions participants han destacat la importància de la base social, que ha permès el sosteniment de les entitats, tant pel que fa al manteniment o ampliació de les activitats, com de les quotes.

3.4. La potenciació del valor de les entitats de segon nivell

El 6% de les entitats catalanes són organitzacions de segon i tercer nivell; estructures creades per les mateixes entitats –com ara les federacions, coordinadores, plataformes, confederacions, etc.– amb l'objectiu de sumar esforços, compartir recursos i millorar la representació i la incidència política amb altres agents. La major part de les organitzacions de segon i tercer nivell (57%) estableixen dos criteris que les entitats que en formen part han de complir: l'àmbit d'actuació i el territorial. Així, podem concloure que hi ha una doble vertebració, sectorial i territorial.

Objectius de les entitats de segon nivell

En aquest context s'han intensificat les actuacions de suport desplegades cap a les entitats de base, en l'àmplia diversitat d'àmbits sectorials; destacant l'esforç realitzat per part d'aquestes organitzacions en la reformulació dels projectes d'atenció i suport a les seves entitats; quelcom destacat per les associacions participants que estan federades.

Les federacions participants insisteixen en què cal assegurar que el moviment associatiu compti amb recursos suficients per sobreviure econòmicament els efectes de l'aturada de l'activitat i les alteracions en el pla subvencional, assenyalant com a fonamental el suport de l'administració en aquesta tasca.

² Font: Informe de l'associacionisme i el voluntariat 2018. <http://voluntaris.cat/wp-content/uploads/Informe-de-l%E2%80%99associacionisme-i-el-voluntariat-a-Catalunya-2018.pdf>

ANNEXOS

Entitats impulsores i equip tècnic

El **Consell d'Associacions de Barcelona** és la plataforma d'associacions de la ciutat de Barcelona. La seva missió és treballar per al desenvolupament de l'associacionisme i dels seus valors a Barcelona tot construint un espai de participació, vertebració –territorial i sectorial– i d'interlocució d'organitzacions interessades en l'associacionisme. El CAB ha estat l'impulsor dels dos congressos d'associacionisme celebrats a la ciutat.

L'**Observatori del Tercer Sector** és un centre de recerca especialitzat en el tercer sector, independent i sense ànim de lucre, que té per objectiu aprofundir i incrementar el coneixement d'aquest sector i treballar per a la millora del funcionament de les organitzacions no lucratives. L'OTS ha realitzat estudis de referència que han contribuït a la millora del tercer sector i a donar visibilitat social.

La **Fundació Francesc Ferrer i Guàrdia** és una entitat sense afany de lucre que treballa en els àmbits de la joventut, l'educació, la participació democràtica, la ciutadania i les polítiques públiques en general. Genera coneixement des de la investigació social aplicada, aportant propostes estratègiques i assessoraments a les administracions públiques i a les entitats.

La **Fundació Pere Tarrés**, amb 60 anys d'existència, és una organització no lucrativa d'acció social i educativa, dedicada a la promoció de l'educació en el temps lliure, el voluntariat, la millora de la intervenció social i l'enfortiment del teixit no lucratiu. Amb el temps la seva acció s'ha ampliat a altres àmbits de l'acció social com ara la formació, la recerca i la gestió.

L'**Obra Social “la Caixa”** té per missió contribuir al progrés de les persones i la societat amb especial incidència en els col·lectius més vulnerables, ja sigui a través de programes propis, aliances estratègiques o col·laboracions, mitjançant actuacions eficients, innovadores, avaluables i susceptibles de ser transferides a altres entitats.

Organització

El Panoràmic es desenvolupa des del treball compartit entre diferents associacions i institucions. Està coordinat per un Equip Tècnic i compta amb dos òrgans, el Comitè Executiu, encarregat de la supervisió del projecte i de la seva visió estratègica, i la Comissió Tècnica, encarregada de dur a terme el projecte i prendre les decisions operatives. La composició dels diferents òrgans i equips en l'edició del 2020 es detalla a continuació.

Comitè executiu

Enric Canet, Miquel Àngel Aragón i Carles Viñas (Consell d'Associacions de Barcelona - CAB), Joaquim Sabater i Montse Fernández (Observatori del Tercer Sector - OTS), Sílvia Luque (Fundació Ferrer i Guàrdia - FFG), Rafael Ruiz de Gauna i José Carlos Hermida (Fundació Pere Tarrés - FPT), Miquel Vilagut (Obra Social "la Caixa").

Comissió tècnica

Carles Viñas (CAB / Torre Jussana); Cintia Guerrero i Laia Otero (OTS); Hungria Panadero i Eloi Sendrós (FFG); Oriol Toro, Joan Rosinach, Marta Fullola, David Lozano i Max Cahner (FPT).

Treball de camp

Montse Fernández, Cintia Guerrero i Laia Otero (OTS), Eloi Sendrós i Hungria Panadero (FFG), Marta Fullola i David Lozano (FTP).

Anàlisi de les dades i redacció de l'informe:

Hungria Panadero i Eloi Sendrós (FFG).

Comunicació

Joan Vilaplana (CAB / Torre Jussana), Laia Otero (OTS), Mar Fernández (FFG), Joan Rosinach i Oriol Toro (FPT).